

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації
Харківська торгово-промислова палата
Державний біотехнологічний університет,
факультет управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю
Університет економіки – Варна (Республіка Болгарія)
Краківський економічний університет (Республіка Польща)
Резекненська академія технологій (Латвійська Республіка)
Стамбульський університет Айдин (Турецька Республіка)
Південно-Казахстанський державний університет
ім. М. Ауезова (Республіка Казахстан)
Азербайджанський університет кооперації (Азербайджанська Республіка)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ,
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ТОРГІВЛІ**

**Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

2 листопада 2022 р.

Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації
Харківська торгово-промислова палата
Державний біотехнологічний університет,
факультет управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю
Університет економіки – Варна (Республіка Болгарія)
Краківський економічний університет (Республіка Польща)
Резекненська академія технологій (Латвійська Республіка)
Стамбульський університет Айдин (Турецька Республіка)
Південно-Казахстанський державний університет
ім. М. Ауезова (Республіка Казахстан)
Азербайджанський університет кооперації (Азербайджанська Республіка)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ,
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ТОРГІВЛІ**

**Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

2 листопада 2022 р.

Харків
ДБТУ
2022

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету: *Михайлов В.М.*, д.т.н., проф.

Заступники голови: *Одарченко М.С.*, к.т.н., проф.; *Одарченко Д.М.*, д.т.н., проф.; *Савицька Н.Л.*, д.е.н., проф.; *Калініченко С.М.*, к.е.н., доц.

Члени оргкомітету: *Пенкіна Н.М.*, к.т.н., доц.; *Карбівнича Т.В.*, к.т.н., доц.; *Сорокіна С.В.*, к.т.н., доц.; *Хлопоніна-Гнатенко О.І.*, к.е.н., доц.; *Пахуча Е.В.*, к.е.н., доц.; *Худавердієва В.А.*, к.е.н., доц.; *Скирда О.Є.*, к.т.н., доц.; *Соколова Є.Б.*, к.т.н., доц.; *Яковлева В.П.*

Міжнародний науковий комітет: *Ян В. Віктор*, Prof. Dr. Hab.; *Iluta Arbidane*, Dr. oec.; *Esma Tezcan*, Assist. Prof. Dr.; *Nasibov Afig*, PhD in Economics; *Singissoy Azret*, Sc.D., Prof.; *Вітковський Ю.П.*, д.е.н., проф.

Конференцію включено до Переліку міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти і молодих учених у 2022 році згідно з листом ІМЗО МОН України від 30.12.2021 № 22.1/10-2985 «Про Перелік міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти і молодих учених».

А43 **Актуальні проблеми та перспективи розвитку агропродовольчої сфери, індустрії гостинності та торгівлі [Електронний ресурс] :** тези доповідей Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 2 листопада 2022 р. / Державний біотехнологічний ун-т. – Електронні текстові дані. – Харків, 2022. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

Збірник містить тези доповідей, у яких розглянуто проблеми методології та практики обліку, аудиту, оподаткування, маркетингу та менеджменту підприємницької діяльності, перспективи застосування сучасних інформаційних систем управління підприємствами і напрями вдосконалення фінансових механізмів збалансованого розвитку України в умовах глобалізаційних викликів інформаційної економіки.

УДК [338.4+339](082)

Видається в авторській редакції

© Державний біотехнологічний
університет, 2022

РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ

Н.Л. Аштаєва, викл. I кат.
Торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ,
м. Харків, Україна

В останнє десятиліття в Україні спостерігався динамічний підйом у сфері ресторанного бізнесу, один за іншим відкривалися різні ресторани, з'являлися інноваційні формати їх діяльності. Проте з 2020 року даний вид підприємництва опинився на межі виживання. Винна в цьому явищі пандемія Covid-19, яка руйнівно вплинула і навіть змінила діяльність підприємств ресторанного господарства. Але найбільшій викликом для ресторанної індустрії та і для всієї країни в цілому, стало повномасштабне вторгнення російських військ на українську територію 24 лютого 2022 року. Війна в Україні повністю змінила і суспільство, і економічний стан країни. Слід відмітити, що на населенні ці зміни позначилися з перших митей інтервенції Росії, на економіці всі їхні негативні наслідки стали відчуватися пізніше. Залежно від напрямку діяльності та регіонального співвідношення ресторанний бізнес утратив до 60% працівників, а фінансові доходи зменшались вполовину або й більше. Всі ці обставини призвели до того, що більше 40% підприємств, що надають послуги з харчування населення просто перестали функціонувати.

Воєнний стан для ресторанного підприємництва України став справжнім викликом. Це обумовило шукання шляхів вирішення проблеми щонайшвидшого переналаштування діяльності закладів харчування зі штатного на ситуативний тип з врахуванням воєнної специфіки, яка характеризується утворенням нових викликів і небезпеки.

Дослідимо основні аспекти змін, що вплинули на процвітання ресторанної індустрії в теперішніх умовах. Вони умовно розділяються на дві групи – зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Говорючі про перші зміни, де війна стала коренем загроз для ресторанного бізнесу у фізичному сенсі, коли усі державні володіння розтасовуються під потенційною погрозою ракетних, бомбових, артилерійських, реактивних обстрілів. Крім цього, спостерігаються також і загроза інформаційної безпеки (прямі кібератаки), інформаційна ворожа пропаганда, розгубленість та роздратованість клієнтів, кардинальне убавлення або навпаки підвищення їх кількості в результаті внутрішньої міграції із зон бойових дій та погрозливих для існування територій.

Внутрішнє середовище ресторанного бізнесу пережило змін передусім психоемоційних – страх, розгубленість, негативні емоції працівників та власників бізнесу, які до того ж роздратовані і безпорадні від того, що не можуть здійснювати контроль над ситуацією, як здебільшого було у мирний час. Так само на більшість підприємств ресторанної індустрії позначилося впровадження воєнного стану, мобілізація на військову службу працівників бізнесу, крім того ряд закладів харчування держава прилучила до надання відповідних послуг внутрішньо переміщеним особам та військовим.

Не дивлячись на таку ненадійну ситуацію в нашій країні підприємства ресторанного господарства додають зусилля для їх вороття до роботи (хоча б частково, працюючи неповний тиждень, використовуючи менші площі).

З другої декади березня картина почала змінюватись за регіональною ознакою. Західний регіон, що залишився відносно незачепленим військовими діями, доволі стрімко відновив бізнес-активність, зокрема реагуючи на потік приїжджих переселенців. Рівночасно північ та схід країни існують в умовах облоги. У найбільш вигідне становище зараз потрапили кав'ярні та невеликі пекарні, і як не дивно відносно стійкі ресторани підприємства, що відносяться до люкс-сегменту, оскільки їм для самоокупності від самого початку потрібна мінімальна кількість відвідувачів.

Прогнози виживання по індустрії відрізняються залежно від регіону. Проте, взагалі знавці очікують, що по Україні закрийється третина ресторанів. Вони припускають, що відновлення ресторанних потужностей імовірно не раніше ніж за 1–2 роки після закінчення війни.

Зараз найбільше підприємства харчування відчувають нестачу кваліфікованих кадрів та необхідність підвищення кваліфікації працівників до роботи у форс-мажорних обставинах. Майбутньому відновленню сфери ресторанної індустрії в Україні сприятиме підтримка світової спільноти інвестиції після завершення війни, застосування інновацій та налагодження продовольчих ланцюгів.

Список використаних джерел

1. Як український ресторанний бізнес адаптується до викликів війни: дослідження веб-сайт. URL: <https://business.rayon.in.ua/news/547964-yak-ukrainskiy-restoranniy-biznes-adaptuetsya-do-viklikiv-viyni-doslidzhennya#subscrib> (дата звернення: 12.10.2022).

глобалізації	
Середенко В.В., Зайцева О.П. Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму в умовах глобалізації та крос-культурної комунікації	285
Тучковська І.І. Основні аспекти відновлення сфери туризму в Україні	287
Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В. Тенденції розподілу туристів в Україні за ознакою форм туризму	289
Худавердієва В.А. Географія туризму як галузь географічних знань	291
Худавердієва В.А., Воробій І.А. Взаємна обумовленість географії та туризму	293
Худавердієва В.А., Яковенко Д.М. Територіальна організація рекреаційної діяльності як предмет географії туризму	295
Чайка Т.Ю., Павленко Л. Р. Стартапи в індустрії туризму і гостинності	297
Чуйко Н.В., Худавердієва В.А., Загоруйко С.Г. Напрями розробки ефективної маркетингової стратегії підприємств галузі туризму (санаторно-курортного комплексу)	299
Шило Д.С., Мерчанський В.В. Глобалізація та крос-культурна комунікація в туризмі	301

Секція 4. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Tezcan E., Polupan V. Trends in the global hotel business of the luxury segment	304
Акмен В.О., Кудряшов А.І., Титаренко М.В. Перебудова та реконструкція старих споруд готелів як концептуальна доцільність сучасності	305
Аштаєва Н.Л. Ресторанний бізнес під час війни	307
Бовш Л.А. Поведінка споживачів ресторанних послуг: кореляції військового часу	309
Бокшань Г.І. Лінгвістичне відображення глобалізації та крос-культурної комунікації в назвах закладів індустрії гостинності	311
Бритвенко А.С., Бригіна С.І. Ретроспектива розвитку ресторанного бізнесу в Україні	313
Горєлков Д.В., Машезова А.І. Формування концепції	315